

Tähis	JPT-18
Viide	PPT-01; JPT-06
Versioon	02

Kinnitas:		Margus Reimann	Teenistuse juht	25.04.2025
Koostas:		Liis Salumäe	Ülemarst-õppejõud patoloogia erialal	25.04.2025
	Allkiri		Ametikoht	kuupäev

LOODETE JA PLATSENTEDE SAATMINE HISTOLOOGILISEKS UURINGUKS

EESMÄRK

Juhendi eesmärk on kehtestada ühtsed nõuded loodete ja platsentade histoloogilisele uuringule saatmiseks. Juhend kehtib patoloogiateenistuses ja uuringumaterjali saatvates asutustes.

VASTUTUS

Juhendi täitmise eest vastutab teenistuse juht (või tema kohusetäitja). Konkreetse tööprotsessi läbiviimise eest vastutab vastavat tööülesannet teostav töötaja.

TEGEVUSKIRJELDUS

Üldinfo: Patoloogiateenistus on avatud tööpäeviti kl 8–16.

Fikseerimata uuringumaterjalid tuleb laborisse saata esimesel võimalusel. Kuni saatmiseni tuleb neid hoiustada külmkapis +4°C juures (mitte sügavkülmutada!). Transportimiseks kasutada termokonteinerit ja külmakehasid.

Uuringud saata aadressile:

Patoloogiateenistus, K-korpuse 9-korrus, Tartu Ülikooli Kliinikum, L. Puusepa 8, Tartu 50406.

Täiendav info:

osakonna juhtiv bioanalüütik Merje Jakobson (merje.jakobson@kliinikum.ee; 5331 9684)

teenistuse juhtiv bioanalüütik Piret Mängel (piret.mangel@kliinikum.ee; 5331 9683)

ülemarst-õppejõud patoloogia erialal dr Liis Salumäe (liis.salumae@kliinikum.ee; 5331 9919)

1. Surnult sündinud loode sünnikaaluga alla 500 grammi (koos platsentaga)

- Registreeritakse histoloogilise uuringuna. Loode ja platsenta kuuluvad ühe uuringu alla, kuid saatekirjal märkida eraldi paikmetena (programmis e-Labor tuleb registreerida eraldi proovinõudena, isegi kui tegelikkuses kasutatakse ühte proovinõud).
- Uuringumaterjal saata patoloogiateenistusse fikseerimata kujul. Formaliinis fikseerimine muudab koed tihkeks ja rabedaks, mille tõttu on nende edasine uurimine tehniliselt keeruline. Programmis e-Labor vormistatud tellimused ei vaja pabersaatekirja. Väljaspool programmi e-Labor vormistatud tellimuste puhul peab uuringumaterjali saatma koos vajalikke andmeid kajastava histoloogilise uuringu saatekirjaga.
- Kasutada lekkekindlalt suletavat saateanumat. Uuringumaterjali võib eelnevalt täiendavalt pakendada kilekotti ja imavasse paberlinasse. Loode ja platsenta võivad olla koos ühes saateanumas.

Tähis	JPT-18
Viide	PPT-01; JPT-06
Versioon	02

- Saateanum markeerida patsiendi andmetega (ema ees- ja perekonnanimi ning isikukood). Võimalusel kasutada patsiendi juhukleebist (triipkoodi), et vältida laboris patsiendi identifitseerimisel (saatekirja ja saateanuma markeeringute vastavuse kontroll) tekkivat mittevastavust. Triipkoodi puudumisel markeerida saateanuma kereosa veekindla markeriga – patsiendi andmed kirjutada trükitähtedega ja loetavalt.
- Kuni transportimiseni hoida uuringumaterjali saateanumat külmkapis +4°C juures (mitte sügavkülmutada!). Transportimiseks kasutada termokonteinerit ja külmakehasid.

2. Vastsündinu alates sünnikaalust 500 grammi või alates 22. rasedusnädalast sündinud elutunnustega loote (südamelöögid, hingamine ja loote liigutused) surma korral ja surnult sündinute puhul alates sünnikaalust 500 grammi:

- Kui uuringule või lahangule suunatakse loode või laps, siis tuleb võimalusel histoloogilisele uuringule saata ka platsenta.
- Registreeritakse lahangu - vajalik patoanatomilise lahangu saatekiri, mis on vormistatud lapse isikukoodiga (mitte kasutada ema nime!).
- Platsentad registreeritakse histoloogilise uuringuna (vajalik histoloogilise uuringu saatekiri).
- Identifitseeritav surnukeha (ID-pael või patsiendi juhukleebis surnukeha pakkematerjalil) saata koos vajalike andmeid kajastava patoanatomilise lahangu saatekirja ja saatelehega "Surnu saatmiseks surnukambrisse" ning vastsündinu loo või suuremate laste puhul haiguslooga.
- Kuni transportimiseni hoida surnukeha külmkapis +4° juures (mitte sügavkülmutada!). Transportimiseks kasutada spetsiaalset transportkasti.

Platsenta saata koos surnukehaga ja vormistada histoloogilise uuringu tellimus (vormistada ema nimega!).

- Uuringumaterjal saata patoloogiateenistusse fikseerimata kujul. Formaliinis fikseerimine muudab koed tihkeks ja rabedaks, mille tõttu on nende edasine uurimine tehniliselt keeruline. Programmis e-Labor vormistatud tellimused ei vaja pabersaatekirja. Väljaspool programmi e-Labor vormistatud tellimuste puhul peab uuringumaterjali saatma koos vajalike andmeid kajastava histoloogilise uuringu saatekirjaga.
- Kasutada lekkekindlalt suletavat saateanumat. Uuringumaterjali võib eelnevalt täiendavalt pakendada kilekotti ja imavasse paberlinasse.
- Saateanum markeerida patsiendi andmetega (ema ees- ja perekonnanimi ning isikukood). Soovitav on kasutada patsiendi juhukleebist (triipkoodi), et vältida laboris patsiendi identifitseerimisel (saatekirja ja saateanuma markeeringute vastavuse kontroll) tekkivat mittevastavust. Triipkoodi puudumisel markeerida saateanuma kereosa veekindla markeriga – patsiendi andmed kirjutada trükitähtedega ja loetavalt.

Mitmikute platsentade puhul on oluline märgistada nabaväädid (näiteks I kaksik – üks klamber, II kaksik võib jääda siis märgistamata; I kolmik üks klamber, II kolmik kaks klambrit, III kolmik võib jääda märgistamata).

Tähis	JPT-18
Viide	PPT-01; JPT-06
Versioon	02

3. Platsenta

- Platsentad registreeritakse histoloogilise uuringuna (vajalik histoloogilise uuringu saatekiri).
Uuringumaterjal saata patoloogiateenistusse fikseerimata kujul. Formaliinis fikseerimine muudab koed tihkeks ja rabedaks, mille tõttu on nende edasine uurimine tehniliselt keeruline. Programmis e-Labor vormistatud tellimused ei vaja pabersaatekirja. Väljaspool programmi e-Labor vormistatud tellimuste puhul peab uuringumaterjali saatma koos vajalikke andmeid kajastava histoloogilise uuringu saatekirjaga.
- Kasutada lekkekindlalt suletavat saateanumat. Uuringumaterjali võib eelnevalt täiendavalt pakendada kilekotti ja imavasse paberlinasse. Loode ja platsenta võivad olla koos ühes saateanumas.
- Saateanum markeerida patsiendi andmetega (ema ees- ja perekonnanimi ning isikukood). Soovitav on kasutada patsiendi juhukleebist (triipkoodi), et vältida laboris patsiendi identifitseerimisel (saatekirja ja saateanuma markeeringute vastavuse kontroll) tekkivat mittevastavust. Triipkoodi puudumisel markeerida saateanuma kereosa veekindla markeriga – patsiendi andmed kirjutada trükitähtedega ja loetavalt.
- Kuni transportimiseni hoida uuringumaterjali saateanumat külmkapis +4°C juures (mitte sügavkülmutada!). Transportimiseks kasutada termokonteinerit ja külmakehasid.

Mitmikute platsentade puhul on oluline märgistada nabaväädid (näiteks I kaksik – üks klamber, II kaksik võib jääda siis märgistamata; I kolmik üks klamber, II kolmik kaks klambrit, III kolmik võib jääda märgistamata).